

OVERZICHT LEDENBESTAND

per 1 januari

2005

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
NOORDWIJK	403	404	395	384	376	361	352	339	339	335	335	327	313	308	303	297
NOORDWIJKERHOUT, DE ZILK	30	35	39	35	32	31	34	34	37	39	37	38	38	36	35	38
KATWIJK	29	17	16	15	15	15	17	17	18	21	23	25	28	30	27	28
RIJNSBURG, VALKENBURG	18	17	16	16	14	14	15	17	16	14	13	12	12	12	13	13
LEIDEN E.O.	25	29	37	31	32	35	36	35	37	35	34	38	36	39	40	38
BOLLENSTREEK	64	63	69	66	60	60	57	55	58	59	60	59	62	61	60	64
ELDERS	34	40	40	38	45	36	34	33	36	36	37	38	39	34	34	33
	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
TOTAAL	603	605	612	585	574	552	545	530	541	539	539	537	528	520	512	511

Broedvogel inventarisatie AWD 2004

Jan Jacobs.

De Vogelwerkgroep Noordwijk heeft in het seizoen 2004 weer de broedvogels geïnventariseerd in de 5 kerngebieden van de zuidelijke AWD-duinen.

Dit wordt al sinds 1986 gedaan volgens de BMP methode van SOVON. Het is de bedoeling dat de tellingen die in 2004 zijn uitgevoerd, in 2005 worden voortgezet.

Gijs Kokkieshoek 2004

Geïnventariseerd door E. Aartse.

Terreinomschrijving:

Het geïnventariseerde terrein wordt in het noorden begrensd door de Halfwegseslag, in het oosten door het rijwielpad, in het zuiden door de Langevelderslag en in het westen door de Houtweg.

Het terrein heeft een oppervlak van ca. 47 ha, waarvan ca. 7 ha duinberkenbos, ca. 15 ha duin-doornstruweel, ca. 5 ha stuifzand en stuifplekken en ca. 20 ha open duin met Duinriet, Zandzegge en Helmgras.

Volgens het beheersplan wordt een beperkte verstuiwing toegelaten.

Het terrein is erg geaccidenteerd. Vanaf de Langevelderberg (27m + NAP) loopt het terrein glooiend af naar de Langevelderslag en de Halfwegseslag. Paden komen in het terrein niet

meer voor. De oude voerbanen zijn thans geheel dichtgegroeid. De Rozendel is nauwelijks meer begaanbaar. Het natte bos in de hoek van de Houtweg en de Halfwegseslag wordt steeds natter.

Toelichting:

Het voorjaar, vooral maart en april, van 2004 was koud met vaak veel wind. Vooral de Heggenmus is hierdoor sterk ondergewaardeerd. Er was in die periode weinig zang en ook visueel lieten de vogels het vaak afweten. De tweede 'geboortegolf' later in het seizoen maakte van sommige twijfelterritoria een echt territorium.

De Boomleeuwrik had kennelijk minder moeite met het koude weer. Het blijft een genot om deze vroege zanger boven je terrein te horen twierelieren. Op 17 maart, 29 maart en 9 april hoorde ik ze op de Langevelderberg alle vier, tegen elkaar in, zingen. Het optimale voorjaarsgeluid! De Graspieper gaat het steeds beter doen in Gijs Kokkieshoek.

Van de Tapuit kon dit jaar gelukkig weer een territorium worden vastgesteld. Zijn balts werd waargenomen en ook zijn alarmroep was een keer te horen. Als de Tapuit besluit terug te keren naar Gijs Kokkieshoek dan kiest hij voor de duinen bij het Helmkruidsdal in het zuiden van het terrein. Dat was vroeger een bolwerk van Tapuiten.

De Sprinkhaanzanger keerde dit jaar ook terug in Gijs Kokkieshoek. Meerdere keren was zijn zang te horen even ten noorden van de Kijkberg van

Rietvink als ik over het rijwielpad naar de ingang van de Halfwegse Slag reed.

De Kneuen ten zuiden van de Schapendel brachten me iedere keer in verwarring. Zag je bij de andere territoria in het vroege voorjaar, twee, en wat later een kneu dan wist je dat je met 1 territorium te doen had. De kneuen bij de Schapendel vormden een kleine kolonie met wisselende aantallen vogels. In het vroege voorjaar acht tot twaalf vogels en wat later 4/5 tot 6/7.

Met een slag om mijn armen heb ik het aantal territoria daar bepaald op 3.

De Bosrietzanger deed op 5 mei de Rozendel aan en liet met zijn uitbundige zang duidelijk horen dat hij terug was. Helaas was zijn komst daar van korte duur. Bij de volgende bezoeken was hij vertrokken.

Patrijs *Perdix perdix*

Boeveld-West 2004

Geïventariseerd door Wim Baalbergen en Jan Veeffkind.

Terreinomschrijving:

Het geïventariseerde gebied van het Boeveld ligt in het meest zuidelijke deel van de AWD, aan de oostkant van de Van Limburg Stirumvallei. Het wordt in het noorden begrensd door het Finlayweggetje, in het oosten door de Houtweg en in het zuiden door het raster en de ingang aan de Langevelderslag. Het betreft een vrij kaal duinterrein, met toppen tot een hoogte van 18 m. Langs de Houtweg vinden we begroeiing met struweel, terwijl in het noordelijk stuk het Verbrande Vlak ligt. Deze duinvallei was begroeid met onder meer Ratelpopulier. Bij het dichten van het kanaal is het bos gekapt, in de veronderstelling dat het onder water zou komen te staan. Dit is tot nu toe echter niet het geval. De stronken van de gekapte bomen zijn weer uitgelopen en vormen nu weer een vrij dicht en slecht begaanbaar struweel van Ratelpopulier en Duinriet.

De westelijke zijde van het vlak is in de loop van de laatste jaren overstoven. Al met al vormt het terrein een veel minder goed vogelgebied dan in de jaren van vóór de demping van het kanaal.

De oppervlakte bedraagt ongeveer 18 ha. Als gevolg van de ligging, direct bij de ingang aan de Langevelderslag is de recreatiedruk redelijk groot.

Toelichting:

We hebben dit jaar in het gebied 13 maal geteld, waarvan 2 maal 's avonds. Grote verschillen t.o.v. de vorige jaren deden zich niet voor. Wel hebben we 3 nieuwe soorten kunnen noteren.

Tabel 1. Broedvogels Gijs Kokkieshoek

soort	2003	2004
Houtduif	2	2
Zomertortel	2	2
Koekoek	1	1
Boomleeuwerik	3	4
Boompieper	2	2
Graspieper	3	5
Winterkoning	2	3
Heggenmus	16	10
Roodborst	1	3
Nachtegaal	19	19
Gekraagde Roodstaart	1	1
Roodborsttapuit	2	3
Tapuit	0	1
Merel	8	8
Zanglijster	2	1
Sprinkhaanzanger	0	1
Braamsluiper	2	4
Grasmus	13	15
Zwartkop	2	3
Tijftjaf	2	3
Fitis	20	20
Glanskop	1	0
Koolmees	2	3
Gai	1	1
Ekster	3	3
Kneu	5	7
Vink	1	0
Goudvink	1	0
totaal aantal soorten	26	25
totaal aantal broedgevallen	117	125

Na jaren werd de Fazant weer vastgesteld. Zwartkop, Glanskop, Goudvink en Rietgors waren vorig jaar nieuw en zijn blijvertjes gebleken. Ook telden we de Kleine Plevier op de Van Limburg Stirumvallei. Ook hebben we de Roodborst weer terug.

Het proces van verstuiving in oostelijke richting gaat geleidelijk verder. Van het oorspronkelijke Verbrande Vlak is inmiddels vrijwel de helft onder het zand verdwenen en daardoor als broedgebied onaantrekkelijk geworden.

Tabel 2. Broedvogels Boeveld-West

soort	2003	2004
Fazant	0	1
Kleine Plevier	0	1
Houtduif	1	1
Zomertortel	1	2
Koekoek	1	1
Boomleeuwerik	1	1
Graspieper	3	3
Winterkoning	2	1
Heggemus	5	9
Roodborst	0	1
Nachtegaal	9	7
Roodborsttapuit	3	2
Merel	4	3
Zanglijster	1	1
Sprinkhaanzanger	1	3
Braamsluiper	2	2
Grasmus	10	11
Zwartkop	1	1
Tijftjaf	3	2
Fitis	10	10
Glanskop	1	1
Pimpelmees	1	2
Koolmees	3	2
Gaai	1	1
Ekster	1	1
Zwarte Kraai	1	1
Kneu	6	5
Goudvink	1	1
Rietgors	1	1
totaal aantal soorten	26	29
totaal aantal broedgevallen	74	78

Wolfsveld-West 2004

Geïnterviewd door Benno Heethuis en Bram Veeffind.

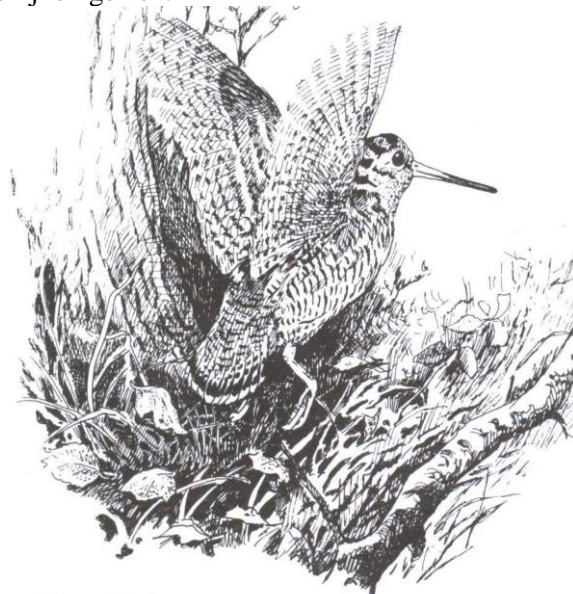
Terreinomschrijving:

Het terrein ligt langs het voormalige Van Limburg Stirumkanaal, dat na de demping inmiddels is uitgegroeid tot een grote stuifvlakte met hier en daar wat natte plekken en pioniersbegroeiing.

Het terrein wordt aan de zuidzijde en de oostzijde begrensd door het Finlay-weggetje tot aan de Kop van het Ronde Vlak, en van daar naar het noorden, langs de oostkant van het Spejndel tot aan de Ruigenhoecker Schulpweg. Deze is tevens de noordgrens van het geïnterviewde gebied. Ook de aangrenzende zandvlakte rekenen we tot ons gebied.

Het terrein heeft een oppervlakte van ca. 35 ha. Hierin liggen 5 dellen, nl. het Lange Vlak, het Abelendel, het Spejndel, het Biezenvlakje en het Ronde Vlak. Deze dellen bestaan grotendeels uit Meidoorn, Duinliguster, Berk, Ratelpopulier, Vlier en Duindoorn. Aan de oostrand van de stuifvlakte rukt de Duindoorn op. Het Ronde Vlak wordt jaarlijks eind september gedeeltelijk gemaaid en staat 's winters soms voor een deel onder water.

Opvallend dit jaar is dat de poeltjes in de zand/stuifvlakte bij het begin van de telling slechts weinig water bevatten. Kikkers en padden hebben wel hun eieren erin afgezet, maar groei van de kikkervisjes heeft nauwelijks plaatsgevonden. Veel eerder dan vorig jaar waren de plasjes uitgedroogd. Wel worden er steeds meer levenslustige jonge konijnen gezien.

Houtsnip *Scolopax rusticola*

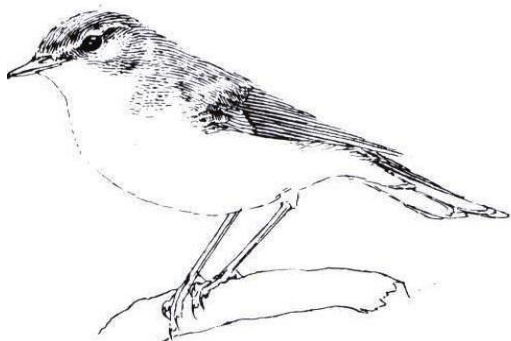
Toelichting:

Terug in het telgebied is de Houtsnip. Binnen de telperiode is zijn roep, al vliegend, 2 maal

gehoord. Sinds 1978 is deze soort in dit gebied niet meer waargenomen. Eind mei zijn op de zandvlakte 4 donsjongen van de Kleine Plevier aangetroffen, maar dit betreft een broedsel in het aangrenzend deel van de Van Limburg Stirumvallei dat bij het Boeveld wordt gerekend. Het aantal Merels is van 5 naar 8 toegenomen. Vandaar hun steeds luider zang in het telgebied vanuit een duidelijk zichtbare zangpost.

Voor het eerst sinds 1994 hebben we de Staartmees weer in de lijst kunnen opnemen. Ook de Zwarte kraai doet dit jaar weer mee aan de telling. Zijn nest hebben we echter dit jaar niet kunnen vinden. Net zoals bij de Ekster wordt het op lagere, maar dichte duindoornstruiken aangetroffen.

Fitis

Zakte het aantal Grasmussen in 2003 met de helft, dit jaar zijn ze wel weer heel erg aanwezig. In 2005 zullen we ons extra focussen op deze soort. De opgegeven Vink is een twijfelgeval, al voldoet de waarneming wel aan de vereiste criteria.

Opvallend is het toegenomen aantal Fitissen, van 13 naar 20 broedsels. Ook het aantal Tjiftjaffen volgt een stijgende lijn.

Tabel 3. Broedvogels Wolfsveld-wW

soort	2003	2004
Fazant	1	1
Houtsnip	0	1
Houtduif	0	1
Zomertortel	1	1
Koekoek	1	1
Boomleeuwerik	1	1
Graspieper	2	3
Winterkoning	7	6
Heggemus	18	18
Nachtegaal	16	18
Roodborsttapuit	2	2
Merel	5	8
Zanglijster	2	1
Sprinkhaanzanger	4	3

Braamsluiper	2	2
Grasmus	9	23
Zwartkop	1	4
Tjiftjaf	6	7
Fitis	13	20
Staatmees	0	1
Pimpelmees	1	2
Koolmees	3	5
Gaai	1	1
Ekster	3	2
Zwarte kraai	1	1
Vink	0	1
Kneu	4	1
Rietgors	1	1
totaal aantal soorten	24	28
totaal aantal broedgevallen	888	131

Westhoek/Haasvelderbeken 2004

Geïnterviewd door A. Gort en W.A. van Leeuwen.

Terreinomschrijving:

Het terrein wordt in het noorden begrensd door de Nieuwe Haasvelderweg, in het oosten door de Slag van de Westhoek, in het zuiden door de Starrenbroekerweg en in het westen door de Haasvelder- of Klugtweg. Het terrein is niet sterk geaccidenteerd. De Trapjesberg is met ruim 16 m+ NAP de hoogste duintop in dit gebied.

Een gebied met historie is het Haasveld. Hier was vroeger een landbouwvestiging, waarvan de sporen in de vorm van oude teelthoeken en weiljes nog duidelijk aanwezig zijn. Deze gebieden liggen laag en kunnen bij een nat voorjaar knap drassig zijn. Thans wordt dit gebied graag begraaud door de runderen die er nu vertoeven. De vlakke gedeelten zoals de Lange Velletjes, Het Haasveld en De Ruighoek werden voorheen regelmatig gemaaid om verruiging tegen te gaan.

Het 55 ha grote terrein telt verschillende pannen en dellen, zoals Pan van de Heiweg, Pan van Janus, Berkenpan, Kattendel, Ligusterdel en Wilgenpoot. Het was en is nog steeds een sterk struweelgebied en rijkelijk begroeid met Duindoorn en Meidoorn. Ook de Amerikaanse vogelkers (prunus) gedijt goed maar deze heeft het nu zwaar te verduren van de 30 koeien en een honderdtal schapen, die in dit gebied zijn uitgezet met de bedoeling om de prunus en de ruigte op te ruimen. Het terrein is dan ook een stuk kaler en toegankelijker geworden. Het

is wel jammer, dat ook veel mooie vegetatie van planten weggevreten wordt.

Op sommige plekken kun je ook nog schade waarnemen van de droge hete zomer van vorig jaar. Veel bomen en struiken waren dit jaar aangetast door de Stippelmot, vooral Kardinaalsmuts, maar ook veel Meidoorn.

Koeien en schapen zijn uitgezet en ruimen een groot gedeelte van de Vogelkers op.

Verder waargenomen:

Het terrein is rijk aan vogels. Ondanks de rumoerige werkzaamheden voor het herstel van de “beken” in het voorjaar en de veranderingen in het terrein, zijn de aantallen broedvogels redelijk stabiel gebleven. Opvallend minder in aantal waren de Graspiepers. Daar tegenover waren er van andere soorten weer wat meer, zoals van Merels en Vinken.

Verder noteerden we, maar niet als broedvogel, Havik, Buizerd, Torenavalk, Nijlgans, Ekster, Zwarte Kraai en Staartmees.

In het open veld ten zuiden van de Westhoek hebben we een koppel Patrijzen waargenomen.

Vossen hebben we niet gezien en ook veel minder uitwerpselen. Het aantal Konijnen was binnen het gebied opvallend hoger dan in voorgaande seizoenen. We zagen er 28 in 10 bezoeken. Ook zagen we totaal 19 Reeën en 12 Damherten.

Ondanks een laat op gang komend voorjaar is het toch een mooi seizoen geweest.

Tabel 4.

Broedvogels Westhoek-Haasvelder Beken

soort	2003	2004
Patrijs	0	1
Fazant	5	5
Houtduif	1	4
Zomertortel	1	3
Koekoek	2	2
Boompieper	9	15

Graspieper	7	3
Winterkoning	12	13
Heggenus	4	3
Roodborst	2	5
Nachtegaal	15	19
Gekraagde Roodstaart	0	1
Roodborsttapuit	1	0
Merel	1	7
Zanglijster	2	1
Sprinkhaanzanger	6	7
Braamsluiper	3	3
Grasmus	17	19
Zwartkop	2	1
Tjiftjaf	17	22
Fitis	42	45
Pimpelmees	2	2
Koolmees	7	7
Gaai	2	1
Vink	3	5
Goudvink	1	0
totaal aantal soorten	24	24
totaal aantal broedgevallen	165	194

Hoekgatterduin 2004

Geïnterviewd door Siem Vos.

Terreinomschrijving:

Het geïnterviewde gebied is ca. 50 ha groot. Het wordt in het noorden en oosten begrensd door de Hoekgatterweg, in het zuiden door de Zilker Slag (Joppeweg) en in het westen door het Oosterkanaal. Door het gebied lopen enkele zandpaden.

Het gebied kenmerkt zich door een rug van vrij kale duinen met veel stuifgaten.

We vinden verspreid over het terrein enkele bosjes van voornamelijk eikenhakhout, zoals bv. Het Amerikaanse Bosje. Langs het Oosterkanaal vinden we enkele bosjes van de Oostenrijkse den.

Toelichting:

In het Hoekgatterduin heeft de daling van het aantal broedvogels zich niet doorgezet. De soorten die vorig jaar flink achteruit zijn gegaan, zoals Grasmus, Tjiftjaf en Fitis hebben zich wel behoorlijk hersteld, maar zijn nog niet op het oude niveau. Verdwenen soorten zoals Kuifmees en Braamsluiper zijn niet teruggekeerd. Dit jaar is de Staartmees uit het gebied verdwenen.

Het totaal aantal broedsels is weer met 25% toegenomen.

Tabel 5. Broedvogels Hoekgatterduin

soort	2003	2004
Knobbelzwaan	1	1
Nijlgans	1	2
Wilde Eend	1	1
Kuifeend	4	5
Fazant	1	1
Meerkoet	2	3
Houtduif	2	2
Groene Specht	1	2
Grote Bonte Specht	1	1
Boomleeuwerik	1	1
Boompieper	3	3
Winterkoning	5	5
Heggemus	2	3
Roodborst	2	4

Nachtegaal	8	8
Gekraagde Roodstaart	2	3
Merel	3	4
Zanglijster	1	2
Sprinkhaanzanger	1	2
Grasmus	4	7
Zwartkop	1	2
Tijftjaf	3	5
Fitis	10	20
Staartmees	1	0
Pimpelmees	7	7
Koolmees	7	8
Gaai	5	3
Ekster	5	5
Zwarte Kraai	2	2
Vink	4	3
Kneu	2	1
totaal aantal soorten	31	30
totaal aantal broedgevallen	93	116

Broedvogelonderzoek bijzondere soorten in 2004

Jelle van Dijk

In 2003 werd het plan opgevat om het gehele gebied dat indertijd voor het boek *Vogels van Noordwijk en omstreken* (verschenen in 1989) werd geïnventariseerd, opnieuw op broedvogels te onderzoeken. Werden in de jaren tachtig alle soorten geteld, nu zou de nadruk komen te liggen op de bijzondere soorten. Dit zijn niet alleen de zeldzame soorten, maar ook soorten die karakteristiek voor onze streek genoemd kunnen worden zoals Veldleeuwerik en Patrijs. Omdat in 2004 de Huismus op de landelijk Rode Lijst werd geplaatst, is deze soort in vier gebieden ook geteld.

In 2003 werd een voortvarende start gemaakt: 18 gebieden werden geïnventariseerd! In 2004 werd het onderzoek voortgezet en werd de broedvogelbevolking van 12 gebieden in kaart gebracht. Hierbij waren vier gebieden (18c, 18d, 18e en 19ac) die op (vrijwel) alle soorten werden geïnventariseerd. De bijzondere soorten in deze gebieden worden in dit verslag vermeld, maar over de volledige inventarisaties in de Noordduinen zal elders uitvoeriger gerapporteerd worden. Dat geldt ook voor de inventarisatie van Polder Hoogeweg. Op de bijgevoegde kaart is te zien waar de onderzochte gebieden van 2004 liggen. Dit zijn de gestippelde gebieden. De gearceerde gebieden op deze kaart werden in 2003 onderzocht.

gebiedsnummer	naam telgebied	geïnventariseerd door
5	Vinkeveld	Bram Veefkind
7	Offem	Hein Verkade, Dick Passchier
11	Noordwijk-Binnen	Hein Verkade
18b	Noordduinen-2	Ees Aartse
18c	Noordduinen-3	Willem Baalbergen, Jelle van Dijk
18d	Noordduinen-4	Ineke van Dijk, Annelies Marijn
18e	Noordduinen-5	Rien Sluijs
19ac	Polder Hoogeweg	Peter Spierenburg, Ab Steenvoorden Marco van Rooijen
26	Sancta Maria	Jan Jacobs
27	Oosterduinse Meer	Rob Jansson
30	Noordwijkerhout	Jelle van Dijk
39	Paardenkerkhof	Aad Bijl